

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om betänkandet Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11)

Allmänt

Lännsstyrelsen ställer sig positiv till att regeringens roll som prövningsinstans på miljöområdet ska begränsas till situationer som kräver ett ställningstagande av regeringen som politiskt organ. Lännsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning av de rättsliga utgångspunkter som generellt legat till grund för förslaget, det vill säga Artikel 6 i Europakonventionen och principen om domstolarnas självständighet.

Del 1

Lännsstyrelsen instämmer i vad som anges i betänkandet om att beslut som inte kräver regeringens ställningstagande som politiskt organ bör överklagas till domstol. Eftersom Mark- och miljödomstolarna idag hanterar liknande mål bör även dessa beslut överklagas till och handläggas av Mark- och miljödomstolarna. Det skulle sannolikt leda till en effektivare hantering av dessa ärenden. När det gäller frågor om områdesskydd skulle en snabbare hantering av överklaganden vara positivt för såväl markägare som för lännsstyrelsens möjlighet att genomföra akuta skötselåtgärder.

Utredningen föreslår (i del 3) också att det fortsatt ska finnas en möjlighet för domstolen att överlämna ett mål till regeringen om det rör ett så kallat annat allmänt intresse av synnerlig vikt. Skulle det uppstå en politisk fråga som regeringen lämpligen tar ställning till i en överprövning finns det på så sätt en ventil. Regeringen kommer även fortsättningsvis att kunna styra arbetet med områdesskydd genom generella riktlinjer och genom budgetprocessen.

Del 3

8. Överlämnande av mål till regeringen

Länsstyrelsen ser positivt på de begränsningar och förtydliganden som utredningen föreslår.

9. Regeringens tillåtlighetsprövning och myndigheters skyldighet att underrätta

Länsstyrelsen ser positivt på de begränsningar och förtydliganden som utredningen föreslår.

10. Undantag MKB-direktivet

Länsstyrelsen ställer sig positiv till en implementering av möjligheten till undantag enligt MKB-direktivet i svensk rätt men anser att det måste vara tydligt vilka begränsningar som finns för tillämpningen.

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att det kommer till uttryck att undantag från MKB-direktivet får göras endast i enskilda fall och inte kan omfatta en hel verksamhetsgren. Länsstyrelsen anser att utredningens förslag är tillräckligt tydligt i det avseendet.

Den som avser bedriva en verksamhet kan ansöka om undantag endast om verksamheten tillgodoser ett allmänt intresse av synnerlig vikt. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att den begränsningen är lämplig och stämmer överens med MKB-direktivets ordalydelse "exceptional cases".

Länsstyrelsen anser att det vore lämpligt att i 6 kap 56 § miljöbalken ange att tidsfristen gäller till dess att frågan om tillstånd har avgjorts även när ansökan lämnats in till länsstyrelsen inom sex månader. Det kommer annars att bli otydligt vad som gäller om undantaget upphör att gälla under länsstyrelsens handläggning av ärendet.

Länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer har erfarenhet av att hantera ärenden om miljöfarlig verksamhet och det är därför lämpligt att miljöprövningsdelegationen handlägger ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 17 a kap. miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationerna är idag inte behöriga att pröva ansökningar om tillstånd till vattenverksamhet (förutom markavvattning). Prövningen av tillståndspliktig vattenverksamhet har ett inslag av civilrättsliga frågor som exempelvis rådighet,

särskild tvångsrätt och förlust av vatten och skiljer sig på så sätt från prövningen av miljöfarlig verksamhet. Med tanke på ärendenas brådskande karaktär kan det därför ifrågasättas om det är mest lämpligt att låta miljöprövningsdelegationen handlägga ärenden om tillstånd till vattenverksamhet enligt 17 a kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen anser vidare att det behöver förtydligas hur frågor om ersättning ska prövas. Regeln i 21 kap. 1 § miljöbalken anger endast att det är mark- och miljödomstolen som ska pröva frågorna men säger ingenting om exempelvis vem som får eller ska ansöka. Länsstyrelsen anser att de processuella frågorna behöver förtydligas. Risken är annars att enskilda som har rätt till ersättning går miste om den när frågor om ersättning inte prövas samtidigt som tillståndsfrågan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Allan Widman med juristen Lina Bladfors som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefen för naturavdelningen, Martin Unell, chefen för naturskyddsensheten, Magnus Danbolt och länsjuristen Karolina Sjöblom medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.